

نگاه

رئییسی و بحران اقتصادی کره‌خورده با تحریم روسیه و چین در درآمدت توانایی کمک به اقتصاد ایران را ندارد

● **دیپلماسی ایرانی**: وضعیت به‌شدت ناپسامان اقتصادی ایران به‌تدریج برای ابراهیم رئیسی آشکار می‌شود و درحال‌حاضر چنین به نظر می‌رسد که وی راه‌حلی کارساز برای سامان‌دادن به اقتصاد کشور ندارد. وی که پیش از این در اشاره به تحریم‌های آمریکا گفته بود در سیاست‌های اقتصادی خود به خارجی‌ها تکیه نخواهد کرد، اکنون برای برطرف‌ساختن مشکلات درخواست کمک می‌کند. رئیسی کارگزاران سیاست خارجی خود را برای پیگیری به‌اصلاح دیپلماسی اقتصادی بسیج کرده است؛ چون می‌داند برای احیای اقتصادی کشور، گزینه داخلی چندانی در اختیار ندارد. تحریم‌های آمریکا، اقتصاد ایران را به آستانه فروپاشی کشانده و برجسته‌ترین نشانه چنین وضعیتی تورم ۳۶ و نیم درصدی در سال ۲۰۲۰ است. به گزارش بانک جهانی، در ژوئن سال جاری نرخ تورم به ۴۳ درصد رسیده است. دسترسی اندک به ذخایر ارزی و محدودبودن منابع مالی خارجی، عامل اصلی تورم لگام‌سیخته در ایران است و برنامه‌های مهم رئیسی نیز بدون سرازیرشدن درآمد ارزی به کشور، راه به‌جایی نخواهد برد. از جمله برنامه‌های اقتصادی رئیسی، پرداخت وام‌های کم‌بهره به خانواده‌های فقیر، ساختن چهارمیلیون واحد جدید مسکونی، ارائه خدمات پزشکی و پرداخت کمک‌هزینه بابت اجاره‌بهاست.

عبادعی، از کارشناسان اندیشکده شورای آتلانتیک در مقاله‌ای در ماه جولای سیاست اقتصادی رئیسی را بر روی کاغذ معقول توصیف کرده اما تأکید کرده است‌که در عمل تحقق وّعده وی در کاهش دادن نرخ بهره به یکرقمی، بسیار دشوار و احتمالاً ناممکن خواهد بود.

حسین امیرعبداللّه‌یان، وزیر امور خارجه جدید ایران بر اولویت‌بخشیدن به مسائل اقتصادی در سیاست خارجی ایران تأکید و از وی مهم‌تر، رهبر معظم انقلاب رئییز در اولین دیدار خود با اعضای کابینه جدید، بر ضرورت دیپلماسی اقتصادی تأکید کرده است. اما اکنون هیچ‌یک از مقامات ایران برنامه معتبری برای مقفاعدارساختن کشورهای دیگر به تقاض تحریم‌های آمریکا و به‌خطرانداختن منافع اقتصادی خود به نفع تجارت با ایران ارائه ن‌داده‌اند. تحریم‌هایی که ترامپ پس از خروج از توافق هسته‌ای علیه ایران برقرار کرد، همچنان باچراغ هستند و دولت بایدن نیز تا زمانی که با ایران به توافق هسته‌ای تازه‌ای دست پیدا ن‌کنند، این تحریم‌ها را لغو نخواهد کرد. اما افاق دستیابی به توافق هسته‌ای جدید نیز چندان روشن نیست. سرمایه‌ها و دارایی‌های مسدودشده ایران در ۲۱ کشور جهان بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود و ایران بنا به ملاحظات انسان‌دوستانه تلاش کرده است تا به اندکی از پول‌های توقیف‌شده خود در خارج از کشور دسترسی پیدا کند. چین که متحد راهبردی ایران است به تنهایی ۲۰ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران را مسدود کرده است.

لغو تحریم‌ها، به‌سرعت رشد اقتصادی گسترده در ایران ایجاد خواهد کرد. در پی توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۵، ایران به نظام اقتصاد جهان پیوست و به رشد اقتصادی خیره‌کننده ۵۱۳ درصد دست یافت. اما یک سال پس از برقراری دوباره تحریم‌ها، رشد منفی اقتصاد ایران نزدیک به ۷ درصد شد، ارزش برابری پول ایران ۵۰ درصد کاهش یافت و میزان سرمایه‌گذاری خارجی که به سه‌میلیارد دلار رسیده بود، به کمتر از یک میلیارد دلار کاهش پیدا کرد. کارشناسان اقتصادی می‌گویند ایران برای نوسازی زیرساخت‌های خود به گونه مطلوب و قابل رقابت به کشورهای منطقه، دست‌کم به ۳۰۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد.

استیو هانکه، استاد اقتصاد کاربردی در دانشگاه جان هاپکینز می‌گوید: «مسئولان ایران بی‌تردید می‌دانند که تحریم‌ها مانع اصلی رونق‌گرفتن پیوند تجاری کشور با جهان خارج است. اما سخت در اشتباه هستند اگر تصور می‌کنند که می‌توانند کشورهای دیگر را به نادیده‌گرفتن تحریم‌ها به نفع تجارت با ایران ترغیب کنند». وی تأکید می‌کند: «مسئولان ایران ساده‌لوح نیستند و واقعیت‌های مربوط به مشکلات اقتصادی کشور را درک ن‌کنند اما دیپلماسی اقتصادی چیزی فراتر از حرف نیست و نمی‌تواند واقعیت پیدا کند. درواقع بین لفاظی‌ها و واقعیت، شکاف عمیق وجود دارد.»

یونس زنگی‌آبادی از کارشناسان مؤسسه کانادایی صلح و دیپلماسی بر این باور است که ایران برای مقابله با مشکلات اقتصادی کشور، به روسیه و چین و تلاش برای عضویت در سازمان همکاری شانگهای متوسل خواهد شد. وی می‌گوید: «تحقق عضویت در این سازمان وقت‌گیر خواهد بود، درصورتی‌که ایران برای حل مشکلات اقتصادی خود به کمک‌های فوری اقتصادی نیاز دارد». وی همچنین می‌گوید که لغو تحریم‌ها و آزادی دارایی‌های توقیف‌شده ایران و فراهم‌آمدن امکان ازسریگی صادرات نفت می‌تواند مشکلات ایران را برطرف کند. اشتباه خواهد بود اگر ایران برای حل مشکلات اقتصادی خود به کمک‌های روسیه و چین چشم امید بدوزد. رضا مضافی، استاد اقتصاد در کالج سنند مایکل رومونت می‌گوید: «روسیه و چین نمی‌توانند در بلندمدت به شاهرگ حیاتی اقتصادی ایران تبدیل شوند؛ چون هر دو کشور در پی تأمین منافع اقتصادی خود هستند و می‌خواهند با بهره‌گیری از بحران اقتصادی ایران به رشد اقتصادی خود کمک کنند.»

شرق: سخنگوی وزارت خارجه در نشست خبری هفتگی خود که بعد از مدت‌ها به صورت حضوری برگزار شده بود خبر داد سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران، سه‌شنبه به صورت آنلاین در نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد سخنرانی خواهد کرد. به گزارش ایسنا، سعید خطبیزاده توضیح داد حسین امیرعبداللّه‌یان، وزیر خارجه ایران، برای شرکت حضوری در نشست مجمع راهی نیویورک خواهد شد و در حاشیه این نشست دیدارهایی با نمایندگان حاضر خواهد داشت؛ اما رئیس‌جمهور در ایران خواهد ماند و به صورت آنلاین در نشست سخنرانی خواهد کرد. خطبیزاده همچنین درباره موضوع انتقال سوخت از ایران به لبنان و پیوستن ایران به سازمان شانگهای نیز توضیحاتی ارائه داد. سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سؤالی درمورد ترکیب تیم مذاکره‌کننده ایران در مذاکرات وین و اینکه با توجه به انتخاب آقای رییس باقری به‌عنوان معاون سیاسی وزیر خارجه آیا ایشان رئیس تیم مذاکره‌کننده ایران خواهند بود، گفت: «ترکیب تیم مذاکره‌کننده در حال بررسی است. طبیعتاً تغییراتی صورت خواهد گرفت و وقتی شکل و شمایل این تغییرات نهایی شود، به اطلاع عموم خواهیم رساند.»

۴۵ ملاقات دوجانبه امیرعبداللهیان در نیویورک خطبیزاده در پاسخ به سؤالی درباره اینکه آیا در حاشیه نشست مجمع قرار است نشست ایران و گروه ۴+۱ در سطح وزرای خارجه برگزار شود، گفت: «قای دکتر امیرعبداللهیان دوشنبه برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل راهی نیویورک می‌شود. در این سفر چندروزه و کوتاه ایش حدود ۴۵ ملاقات دوجانبه با وزیران امور خارجه کشورهای مختلف از قاره‌های مختلف خواهند داشت.» سخنگوی وزارت خارجه با بیان اینکه امیرعبداللهیان در این سفر با دیر کل سازمان ملل و رؤسای برخی از سازمان‌های بین‌المللی نیز دیدار می‌کند، افزود: «برنامه‌های جانی دیگری نیز در این سفر برای ایشان در نظر گرفته شده است.»

رئییسی به خاطر پروتکل‌ها ترجیح داد در ایران بماند

او در پاسخ به این سؤال که چرا رئیسی برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل به نیویورک سفر نمی‌کند، گفت: «آقای رئیس‌جمهور همچو مانند رؤسای جمهور تعداد زیادی از کشورهای به صورت برخط در مجمع عمومی سازمان ملل متحد سخنرانی می‌کنند که فکر می‌کنم این سخنرانی در روز سه‌شنبه خواهد بود.» او افزود: «به خاطر شرایط

دیپلماسی

سخنگوی وزارت خارجه در نشست هفتگی خبر داد

رئییسی در مجمع عمومی آنلاین سخنرانی می‌کند

فرایند عضویت در شانگهای ممکن است یک‌سال و نیم طول بکشد

سخنگوی وزارت خارجه

ویژه کرونایی و پروتکل‌هایی که قبل و بعد از سفر باید انجام می‌شد، ایشان ترجیح دادند که وزیر امور خارجه به نیویورک سفر کند و خود ایشان مواضع ایران را در موضوعات مختلف مانند بسیاری از رؤسای جمهور کشورها به صورت آنلاین مطرح کند و در مجمع عمومی سازمان ملل از این طریق سخنرانی خواهد کرد.»

تصمیمی درباره جلسه ۴+۱ گرفته نشده

سخنگوی وزارت خارجه درباره برگزاری نشست وزیران امور خارجه ایران و گروه ۴+۱ در نیویورک براساس برخی از اخبار منتشرشده گفت: «من به شما تأکید می‌کنم که اگر ببینیم این ملاقات می‌تواند در مسیر آنچه گفتیم؛ یعنی مذاکره، سودمند باشد، درباره این موضوع تصمیم می‌گیریم. هنوز تصمیمی درباره این موضوع اتخاذ نشده است و باید دید دستور کار آن چیست؟». خطبیزاده همچنین اعلام کرد وزیر خارجه در جریان سفر خود به نیویورک به صورت جداگانه و دوجانبه با همه وزرای خارجه ۴+۱ دیدار و رایزنی می‌کند. او افزود: «اگر دستور کار ویژه‌ای بود، می‌تواند به صورت جمعی بین ایران و ۴+۱ برگزار شود؛ ولی همان‌طور که گفتیم تا الان تصمیمی در این زمینه اتخاذ نشده و باید دید دستور کار چیست.»

گزارش نیویورک‌تایمز در حد گزارش روزنامه‌ای است

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سؤالی دیگری درباره گزارش اخیر روزنامه نیویورک تایمز در موضوع ترور شهید فخری‌زاده یکی از دانشمندان هسته‌ای کشورمان با همکاری دولت ترامپ با اسرائیل گفت: «ما هم این گزارش را دیدیم.

مهررد گرجستان روی پاسپورت ایرانی

ایرانی‌های ممنوع‌الورود

کامل و بی‌چون‌وچرا از حقوق مادی و معنوی آنهاست. با توجه به اینکه اقامت‌گرفتن ایرانیان در گرجستان منوط به سرمایه‌گذاری آنها در این کشور است، امروز این سرمایه‌ها در خطر است و با روشی که گرجستان در پیش گرفته، به نظر می‌رسد شرایط برای ایرانی‌ها آن قدر سخت شود تا آنها مجبور به فروش سرمایه خود به نصف قیمت شوند. شنبه‌ها هم همین را تأیید می‌کند؛ اینکه سرمایه‌گذاران ایرانی مجبور به فروختن دارایی و املاک خود زیر قیمت شده‌اند تا در جایی دیگر سرمایه‌گذاری کنند. بر همین اساس، باز هم شنبه‌ها حاکی از این است که سسلی از سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم گرجستان به سمت ترکیه سرازیر شده‌اند.

این در حالی است که ابراهیم رئیسی اخیراً با بیان اینکه امنیت «سرمایه‌گذاری» در گرو امنیت «سرمایه» و «سرمایه‌گذار» است، تأکید کرده بود که امنیت هر دو در دولت سیزدهم تضمین و زمینه سرمایه‌گذاری ایرانیان در داخل کشور ازجمله تسهیل و تسریع صدور مجوزها فراهم شده است. سؤالی که ابراهیم رئیسی باید به آن پاسخ دهد، این است که مقصود او از این امنیت چیست که چرا ایرانیانی که سرمایه‌هایشان در گرجستان به علت سیاست‌های نادرست این کشور به خطر افتاده، حاضر به بازگرداندن آن به ایران نیستند و همچنان کشورهای همسایه را ترجیح می‌دهند؟

بازی با هویت ایرانی

برخورد دولت گرجستان که صرفاً با اتباع ایرانی و دارندگان ملیت ایرانی صورت گرفته، ارضاً اتفاق تازه‌ای هم نیست. اگر این روزها بهانه برخورد با ایرانیان مقیم این کشور پاندمی کروناست، اما سال ۹۷ هم که هنوز بحران کرونا رخ ن‌داده بود، مشابه این اتفاق رخ داد. سه سال پیش هم‌زمان با انتخابات در گرجستان و تغییر جهت سیاست در این کشور، خیر معانتت گرجستان از ورود اتباع ایرانی به داخل این کشور منتشر و توصیه شد تا اطلاع ثانوی از سفر به این کشور خودداری شود.

برخی رسانه‌ها علت این برخورد دولت گرجستان را که هم‌زمان با انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور شده بود، سیاسی دانسته و نوشته بودند: «این روند از یک ماه پیش، پس از به‌قدرت‌رسیدن

بخرد، سوخت در اختیار آنها قرار می‌دهیم؛ چراکه صلح و ثبات در لبنان برای ما از هر چیزی مهم‌تر است و ان‌شاءالله کمک می‌کنیم که دولت لبنان در این مسیر موفق باشد.»

باید کارهای آیین‌نامه‌ای عضویت در شانگهای انجام داد

سخنگوی وزارت خارجه در این نشست در پاسخ به این سؤال که برخی از کارشناسان معتقدند که در مسیر بهره‌برداری ایران از عضویت در سازمان همکاری‌های شانگهای موانعی وجود دارد، از جمله عدم پیوستن ایران به اف‌ای‌تی‌اف و فرارگرفتن در لیست سیاه این سازوکار و اینکه آیا وزارت خارجه در دوران جدید آیین‌مناقصه در موضوع اف‌ای‌تی‌اف و پیوستن ایران به این سازوکار دارد، گفت: «آنچه درباره تأیید نهایی سند عضویت ایران در سازمان شانگهای گفته شده، آغاز یک پروسه قانونی است که ممکن است یک سال تا یک‌سال و نیم طول بکشد در طول این مدت باید یک سری کارهای تشریفاتی و آیین‌نامه‌ای ازجمله تأیید همه اسناد سازمان همکاری‌های شانگهای از سوی نهادهای ذی‌ربط در ایران ازجمله مجلس شورای اسلامی صورت بگیرد؛ بنابراین این تأیید نهایی اعضا پایان پروسه‌ای است که ایران برای عضویت دائم آغاز کرده است و آغاز یک پروسه آیین‌نامه‌ای و تشریفاتی برای عضویت دائم است.» سخنگوی وزارت خارجه با بیان اینکه

اجازه بدهیم درباره موضوع موانع بعداً اظهار نظر کنیم، گفت: «آنچه روشن است، این است که سازمان همکاری‌های شانگهای یک سازمان چندبعدی در حوزه‌های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی است که ظرفیت‌های مختلفی دارد که باید از آن استفاده شود. هم این سازمان و هم ایران می‌توانند از ظرفیت‌های یکدیگر برای ارتقای روابط و جایگاه این سازمان استفاده کنند.» خطبیزاده با بیان اینکه طبق اظهارنظر برخی دیگر از کشورهای عضو این سازمان ازجمله رئیس‌جمهور روسیه حضور ایران در شانگهای باعث قدرتمندترشدن این سازمان خواهد شد، تصریح کرد: «سازوکار درونی این سازمان برای ما مهم است و تلاش داریم که این سازوکارها را با همکاری و کمک دیگر اعضا اجرا کنیم.» خطبیزاده درباره موضوع اف‌ای‌تی‌اف و نگاه وزارت خارجه در دوران جدید به این موضوع گفت: «درخواست دارم که اجازه دهم این مسئله در بستر خودش جلو گرفته است.» او ادامه داد: «ما درباره مسائل داخل لبنان اظهارنظر نمی‌کنیم؛ ولی به شما اطمینان می‌دهم که اگر همین فردا دولت لبنان باز هم برای حل مشکلات مردم لبنان خواهد از ما سوخت

کوتاه از دیپلماسی

تودیع و معارفه معاونان وزارت خارجه برگزار شد

● **ایسنا**: مراسم معارفه معاونان جدید سیاسی، دیپلماسی، اقتصادی و اداری وزارت خارجه برگزار شد. این مراسم بعدازظهر دیزوز با حضور وزیر خارجه و معاونان قدیم و جدید وزارت خارجه برگزار شد. پیش از این با حکم وزیر امور خارجه، علی باقری به‌عنوان معاون سیاسی، محمد فتحعلی به‌عنوان معاون اداری و مالی و مهدی صفری به‌عنوان معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه منصوب شدند. وزیر امور خارجه در احکام جداگانه‌ای ضمن تقدیر و تشکر از خدمات معاونان سابق سیدعباس عراقچی، علی ابوالحسنی و سیدرسول مهاجر، آنها را به‌عنوان مشاور وزیر امور خارجه منصوب کرد.

برای شرکت در نشست آژانس

رئیس سازمان انرژی اتمی وارد وین شد

● **ایسنا**: محمد اسلامی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، به‌منظور شرکت در شصت‌وپنجمین نشست سالانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در رأس هیئتی وارد وین شد. او علاوه بر شرکت و سخنرانی در نشست سالانه آژانس با مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دیگر هم‌تیمان خود دیدار می‌کند. قرار است مذاکرات ایران و آژانس در چارچوب مذاکرات اخیر در تهران نیز در این سفر انجام شود.

نیویورک‌تایمز مدعی شد

ترور فخری‌زاده با اطلاع مقامات ارشد آمریکا بود

● **ایسنا**: روزنامه نیویورک‌تایمز در گزارشی مدعی شد برای اولین‌بار جزئیاتی را درباره عملیات ترور شهید فخری‌زاده توسط موساد منتشر کرده است که نشان می‌دهد سلاح خودکار و کنترل از راه دور به‌کاررفته در این عملیات با فناوری هوش مصنوعی ارتقا یافته بود و مسئولان ارشد آمریکا در جریان این عملیات قرار داشتند. نیویورک‌تایمز با تأکید بر اطلاع مقامات ارشد آمریکا از این عملیات ترور می‌نویسد: «آماه‌کی برای ترور پس از دیدارهایی تا آخر سال ۲۰۱۹ و اوایل ۲۰۲۰ میان مقامات اسرائیلی به رهبری یوسی کوهن، رئیس پیشین موساد و مقامات عالی‌رتبه آمریکایی ازجمله دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین، مایک پمپئو، وزیر امور خارجه پیشین آمریکا و ژینا هاسپل، رئیس پیشین سیا انجام شد.» این روزنامه می‌افزاید: «اسرائیل کارزار خرابکاری و ترور را در سال ۲۰۱۲ متوقف کرده بود؛ یعنی وقتی آمریکا وارد مذاکرات هسته‌ای با ایران شد، مذاکراتی که در سال ۲۰۱۵ به توافق هسته‌ای انجامید. بعد از خروج دونالد ترامپ از آن توافق در سال ۲۰۱۸، اسرائیلی‌ها می‌خواستند این کارزار را از سر بگیرند تا سعی کنند پیشرفت هسته‌ای ایران را متوقف کرده و آن را وادار به پذیرش اعمال محدودیت‌های سخت بر برنامه هسته‌ای‌اش کنند. در اواخر فوریه، کوهن فهرستی از عملیات‌های بالقوه به آمریکا ارائه داد که در میان آنها ترور آقای فخری‌زاده هم بود. فخری‌زاده از سال ۲۰۰۷ در اولویت فهرست ترور اسرائیل بوده است و موساد هیچ‌گاه چشم از او برنداشته بود. طبق گفته یک مقام رسمی مطلع، در واشنگتن به مقامات آمریکایی توضیحاتی درباره برنامه ترور داده شده بود و آنها از آن حمایت کرده بودند.» نیویورک‌تایمز بر بخشی از گزارش خود درباره جزئیات ترور تأکید می‌کند ایس عملیات اولین تلاش عوامل موساد نبوده و می‌نویسد: «در سال ۲۰۰۹ یک گروه ضربت در عملیاتی برنامه‌ریزی‌شده به دنبال ترور این دانشمند هسته‌ای بوده‌اند و برای این کار منظر آمده فخری‌زاده بودند. اما این عملیات در لحظه آخر لغو شد. موساد به لورفتن این عملیات مشکوک شده بود و ظاهر آنرا برای آنها تله گذاشته بود.»

ادامه از صفحه اول

سازمان شانگهای و FATF

به‌رغم القانات عمومی و اجتماعی مبنی بر موضع‌گیری متضاد رئیس‌جمهور با جریان اجرائی سابق، به نظر می‌رسد کلیات برنامه سیاست خارجی دولت یکسان بوده و این برنامه با اندکی تغییرات راهبردی، با توجه به اوضاع سیاسی حاکم بر غرب، در حال پیشروی است. البته عضویت ایران در سازمان شانگهای به معنای پایان همه چیز نیست و ایران باید کنوانسیون‌های زیرمجموعه این سازمان را در مجلس تصویب و به تأیید شورای نگهبان برساند. با توجه به همسویی نسبی قوای مجریه و مقننه انتظار می‌رود این روند طولانی با جدیت و سرعت بیشتر پیش برود. نکته حائز اهمیت این است که ایران قبل از عضویت در سازمان شانگهای، سابقه عضویت در پیمان‌های منطقه‌ای متعددی ازجمله اکو، CIS و… را داشته، اما نیپوستن به FATF مانعی جدی برای بهره‌برداری و استفاده از آنها بوده است. بنابراین تصویب FATF در راستای رفع موانع موجود و استفاده از اقدامات و دیپلماسی فعال چندساله دولت تدبیر و امید ضروری به نظر می‌رسد. امیدواریم دولت و سیاست‌های کلی نظام موانع پیش‌رو درخصوص تصویب لوایح FATF را مورد بازبینی قرار داده و فصل جدیدی از سیاست‌های اقتصادی و امنیتی در کشور را حاکم کند.